

КОЛЕСНИЧЕНКО Ярослав Іванович (02. 02. 1943, м. П'ятигорськ Ставроп. краю, РФ) — фахівець у галузі фізики плазми і керованого термоядерного синтезу. Доктор фізико-математичних наук (1978), професор (1989). Премія ім. К. Синельникова НАНУ (2003). Орден «За заслуги» 3-го ступеня (2018). Закін. Дніпроп. університет (1964). Працював в Інституті фізики АН УРСР (1965–70); від 1970 — в Інституті ядер. дослідж. НАНУ (обидва — Київ); від 1982 — завідувач відділу теорії ядер. синтезу. Досліджує фіз. процеси у плазмі тороїдал. термоядер. систем. Передбачив збудження нестійкостей термоядер. плазми енергій. іонами; новий

тип перезамкнення магніт. поверхонь і критичну енергію надтеплових іонів у магнітогазодинам. актив. плазмі токамаків; знайшов важл. механізм стохаст. дифузії у стелараторах. Запропонував теорію альф-венових нестійкостей плазми у стелараторах, методи підтримання струму в токамаках. Відкрив нове явище, пов'яз. з енергій. іонами — простор. каналювання енергії та імпульсу в плазмі.

Основні праці

The role of alpha particles in tokamak reactors // Nuclear Fusion. 1980. Vol. 20; Генерация безындукционного тока в плазме // Вопр. теории плазмы: Сб. науч. тр. Вып. 17. Москва, 1989 (співавт.); Sawtooth oscillations with the central safety factor q_0 , below unity // Phys. Rev. Lett. 1992. Vol. 68 (співавт.); Effect of sawtooth oscillations on energetic ions // Nuclear Fusion. 2000. Vol. 40 (співавт.); Alfvén continuum and high-frequency eigenmodes in optimized stellarators // Physics of Plasmas. 2001. Vol. 11 (співавт.); Novel mechanism of anomalous electron heat conductivity and thermal crashes during Alfvénic activity in Wendelstein 7-AS stellarator // Phys. Rev. Lett. 2005. Vol. 94 (співавт.); Drift-sound and drift-Alfvén eigenmodes in toroidal plasmas // Europhysics Letters. 2009. Vol. 85 (співавт.); Channeling of the energy and momentum during energetic-ion-driven instabilities in fusion plasmas // Phys. Rev. Lett. 2010. Vol. 40 (співавт.).

В. В. Луценко

Бібліографічний опис:

Колесниченко Ярослав Іванович / В. В. Луценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-5611>. – Останнє поновлення : 2019.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).